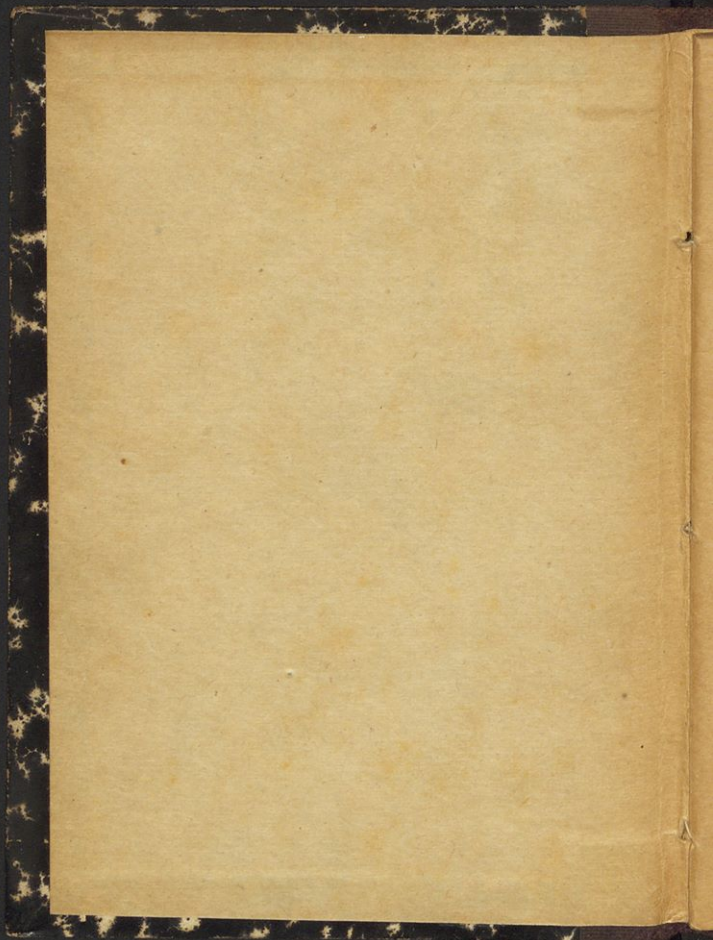

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

139859 -

D. LUTHER MARTINA

MÁLI

KÁTEKISMUS

ALI

GLÁVNI NÁVUK

SZVÉTE

VERE KRSZTSANSZKE.

NAIME

ZA DECZO SZPRÁVISCS EVANGELICSANSZKI.

Võdání

po

Kardos Jánosi

Hodoskom dühovniki.

Muraszombat 1902.

Nájde sze v Muraszombati pri Árvai B. (Ascher B. i szinóvi).

139859

139859

Pril. 22, 6.

„Vuesi i dejte z-dosztojnim tálom na pout nyegovo;
tak esese i gda obsztara ono, neosztávi nyé.“

Lük. 11. 28.

„Blázseni szo, kí rejcs bozso poszluhsajo i zdrzsíjo!“

N 216/1957

v-Szoboti 1902.

Stampano z-Hirschl N. piszkmi.

V s z é m

vu Goszpodni bodoucsim

Správiscsam evangelicsanszkim

*Miloscsa i mér od Bouga Ocsé
i zvelicsitela Jezus Krisztusa!*

Vszej vrejmenov moudri i bougabojeći mouzsje sze vu tom vjedínajo, ka je *szpoznanye* szkrovni *isztin vadlívanya*, nepotvarjeno *zdrzsávanye* veliki *zapouve* odicsene *vere* bozsanszke, i nepresztano *zvršávanye* vu vszoy popolnoszti krszt-sanszkoj — naime *po moudrom núcanyi knig* czílavni oprávleno — *najszvetejse duzsnoszt*; duzs-noszti pa ete verno *szpunyávanye* jedína *szteza* k-najvugodnejsoj *szreosi*, najszelnejsemi *blázsenszti* národa cslovecsanszkoga. Breži szredcsne, sztálne vrejloszti vu znamenitom dugoványi etom obnej-miti more glász práve vere, vgásznoti poszvejt csiszte jákoszti, povejhnoti czvejtek blázsenszti obsztojécsega — nej li obszojnioszob, nego i czejli národov.

Tak szmileni je medtémtoga Boug, da tomí obszebi nemocsnomi, na dobro vühkomi, lasztivnoj szreosi szvojoj protivnomi, i vu vszoy nevrejdnoszti pred nyim sztojécsemi csloveki odnet zgora, li z-neszkcncsane miloscse szvoje podeljávanágib pri-liko i moucs k-vszemi, ka popolnoszti i szreosi nyego-voj na odraszek i potrdjávanye szlúzsiti more. On

nyemi je oudpro, po jedinom lübezniki szvojem, vu blagoszlovlenoj rejcsi zsítka csiszto vretinc kincsov nepreczenyeni. — On pobüdjáva nyemi; vu zevcseni, bougabojeési i dobrovolni prijátelje, moudre, szrdcsne i neobtrüdjene voditele, kí nyega z-delom ino tanácsom k-bozsanszkoj vretini etoj povodjávati, zsnyé otávlajoucsim mlejkom nadájati, i tak eti szrecsnoga poutnika, ednouk pa gvüsnoga díke prísesztne őrocsníka vesiniti setüjejo.

Voditela etaksage je pobüdo odícseno düh nyegov, zvön nezracsunani drügi, i vu tom nemrtelne zaszlüzsenoszt i blagoszlovlenoga szpoumenka mou zsi, D. LUTHER MARTINI. koga ocsinszke szkrbnoszt plemeniti zálog, otrokom roditelov pobožsni meszto dráge őrocsine porocseni, zdaj i mí. vu jeziki maternom, gingavim lübezníkom czérkvi evangelicsanszke z-dobrotivnim czílanyem i sztém vrejlím zselejnyem prejkdati setüjemo: da bi sze po nyem vszi, ki zvelicsanye nemrtelne düse szvoje zadobiti zselejo. na vszo popolnoszt krsztsanszko. i na radoszt odícsene domovine nebeszke pozdig-noli!*) Boug poszlühni zselejnye, blagoszlovi trüde i koronüj czílanye nase! Nyemi bojdi díka i csészt na veke! Amen.

Na Hodosi, 27-ga dnéva Riszálscseke v-1837-tom leti.

Kardos János,

Evang. Dühovnik.

*) Vu zahválnom szpoumenki osztánoti more dobrotivnoszt plm. vdovieze pokojnoga **Balogh Andrása** i **Udvary Ferencza** knígvezára Körmendinszkoga, na steri lasztivnom sztroski je delo eto na szvetloszt sztonpilo.

N Á V O D.

Kakse vere cslovek szí ti?

Krsztsanszke vere cslovek szem jasz.

Zaka právis ti szebé za krsztsenika?

Záto; ár verjem vu Jezus Krisztusi, ino szem okrsztseni vu *imé* Bouga, Ocsé, Sziná i Dühá szvé-toga.

Sto je tak krsztsenik?

Vszáki on cslovik, ki verje vu Krisztus Jezusi; ino je okrsztseni vu sz. iméni nyegovom; i pouleg nyegove, vu sz. píszi vöoznanyene voule zshivé.

Ka naime znati má krsztsenik?

Kátekismus.

Ka je Kátekismus?

Krátke vcsenyé vere krsztsanszke vu pítanyi i odgavori, ali sz. bojdi: czejloga návuka krsztsanszkoga i vszega sz. písma práva ino krátka summa.

Kelko tálov má Kátekismus ete?

Naime *sészt* . . . *Prvi* je: deszétera zapouved; *drügi*: vadlűványe vere; *trétji*: ocsanas; *strti*: sz. krszt; *péti*: oblászt czérkevna; *sészti*: vecsérja Krisztusova.

PRVI TÁL.

Od deszétere Zapouvedi.

Ka zdrzsáva vu szebi prvi tál kátekismusa etoga?

Deszétero zapouved.

Ka je deszétera zapouved.

Taksa rejcs bozsa, stera deszét povelejny vísni zdrzsáva vu szebi, i stero je Boug, na dvej kameni tábli szpíszano, dao po Mouzesi pred lüdsztvo izraelszko. 5. Mouz. 5, 22.

Povej mi zse to prvo zapouved eti?

„Jasz szem szam tvoj Goszpodin Boug. Nemej drügi bogouv zvün méne.“ 5. Mouz. 5, 6—10.

Ka zselej tá zapouved?

Tou zselej: ka sze naj mí Bouga vise vszega bojimo; nyega lübimo; ino sze li vu nyem vüpamo.

Povej mi to drüga zapouved?

„Tvojega Goszpodna Bouga iména zaman gori nevzemi. 5. Mouz. 5, 11.

Ka zseléj tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojimo ino ga lübimo zsnýega ono iménom nepreklínyajmo, nepriszégajmo, nesatrüjmo, nelazsmo, niti nevkanüjmo; nego vu vszákoj potrejbi li nyega na pomoucs zovmo, molmo i z-zahválnim szrdczom dícsmo.

Povej mi to trétjo zapoved?

„Szpoumeni sze, da nedelni dén poszvetís.“ 5. Mouz, 5, 12—15.

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojímo ino ga lübimo, — sz. pízma i sz. rejcsi nyegove nezavrzsmo; nego jo za szvéto drzsmo, radi poszlühsajmo, ino sze jo vsimo.

Povej mi to strto zapouved?

„Postűj oceso tvojega, i mater tvojo; da ti dobro bode, i dugo zshivés na zemli.“ 5. Mouz. 5, 16.

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojímo ino ga lübimo, — roditelov nasi ino goszpodé neodürmo, niti neszrdmo; nego je postűjmo, nyim szlüzsmo, pokorni bojdmó, ino nyé lübmo i zavelko prestimajmo.

Povej mi to péto zapouved?

„Nevmouri.“ 5. Mouz. 5, 17.

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojímo ino ga lübimo, — zsitki blizsnyega nasega neskoudmo, niti ga necsémermo; nego bole nyega ze-vszejm potreboucsami zsitka zmágajmo.

Povej mi to sészto zapouved?

„Nepraznűj.“ 5. Mouz. 5, 18

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojímo ino ga lübimo, — da szvéto i csiszto zshivémo vu gucsi ino delaj, i vszáki hizsnoga tivárisa szovjega lübi ino postűje

Povej mi szédmo zapouved?

„Nekradni.“ 5. Mouz. 5, 19.

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojimo ino ga lübimo, — blízsnýega nasega pejnez, ali blága nevzemmo, niti z-jálnosztjov, ali preküpcsüvanyem pod szébe nepotégximo; nego nyemi poistvo nyegovo obdrzsati, i zšivis nyegov pobougsati setüjmo.

Povej mí ouszmo zapouved?

„Prouti blízsnýemi tvojeimi krivo neszvedocsi.“ 5. Mouz. 5, 20.

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojimo ino ga lübimo, — blízsnýega nasega vlázsi nemejsamo, neodávajmo, hūda od nyega negucsmo, niti ga nerazlácsajmo; nego ga zagovárjajmo, dobro od nyega gucsmo, i vsze na vugodno raszkládajmo.

Povej mí devéto zapouved?

„Nepózseli blízsnýega tvojega hizse.“ 5. Mouz. 5, 21.

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojimo ino ga lübimo, — za blízsnýega nasega hrambo ali órocsíno szkrivicsnim tálom neszégximo. niti je pod obrázom pravicze k-poistvi nasemi neprivrzsamo; nego nyemi vsza tá obarvati k pomoucsi bidti setüjmo.

Povej mí to deszéto zapouved?

„Nepózseli blízsnýega tvojega zsené, ni szlugo, ni szlüzsbénicze, ni nika, ka je nyegovo.“ 5. Mouz. 5, 21.

Ka zselej tá zapouved?

Ka sze naj mí Bouga bojimo ino ga lübimo, — blízsnýega nasega tivárisa, drzsincseta, a li

márhseta neodtühimo, neodtrgnimo, niti neodrá-
tajmo; nego je opomínajmo, da pri nyem osztánejo,
i dúzsnoszt szvojo verno szpunyávajo.

Ka právi Boug poprejk od vszej zapouved eti?

Vu 5. Mouz. 5, 9. etak velí:

„Jasz szem tvoj Goszpodin Boug, zmozsen
zadomesztitel, kí pokastigam grejhe ocsákov nad
otrokmi do trétjega i strtoga pokolejnja oni, kí
mené odürjávajo. Ali miloszcsó csinim do jezero
pokolejnja z-onimi, kí mené lübijo i zapouvedi
moje zdrzsávajo.“

Ka je rázum rejcsi eti?

Sz trdnov kastígöv sze protí Boug szejm, kí
zapouved eti nedrzsíjo. Zátó sze sztrasiti mámo
szrditoszti nyegove; tak da nika necsinímo prouti
zapouvedam etaksim.

Ali miloszcsó i vsze dobro obejcse onim, kí
zapouvedi nyegove zdrzsávajo. Lübmo tak Bouga,
vüpajmo sze vu nyem, i radi zshivmo pouleg za-
pouved nyegovi.

Povej mí i tou: ka je summa zapouved eti?

„Lübi Goszpodna Bouga tvojega sz-czejloga
srdcza, sz-czejle düse, sz czejle pámeti, i ze-vsze
moucsi tvoje, blízsnýega pa tvojega, kak szamoga
szebé. — Vu tom viszí czejla právda i vszi pro-
roczi.“ Mát. 22, 37—40.

Jeli moremo mí vsze té zapouvedi zdrzsati i szpuniti?

Z-níkak tálom nej; ár je po grejhi prirodje-
noszti, od grejsnoga Ádama na nász szhájajoucsem,
nateliko pokvarjena cslovecsa bívoszt nasa, da szmo

vazi do ednoga nehasznoviti grátali, i „nega ga, ki bi dobro csinó, nega ni ednoga.“ Riml. 3, 12.
Jeli nasz tak deszétera zapouved nemore zvelicsati?

Nemore, zasztinc: liki od toga i sz. Pavel apostol (Riml. 3, 20.) píse: „Po delaj právde sze neszpravicza ni edno tejlo. — I pá (Riml. 3, 28.) etak píse: „Tak velímo zagvüsno, ka sze cslovek po veri szpravicza. brezi dejl právde.“

Zaka nam je tak dána deszétera zapouved?

Sz-tála záto; da bi sze ~~zsnyé~~ vsíli szpozná-vati grejsno bívoszt naso; Riml. 7, 7.

Sz-tála pa: da bi sze zs-nyé vsíli dobro csiníti, i vu csisztoucsi zsitka zsvieti.

Kakda sze tak zvelicsamo?

Po právoj veri vu Jezus-Krisztusi, kí je za nász právdo popolno szpuno, i szpunejnye eto za volo vere, vu nyem polozsene, nam prepicsnúje ino darúje. Riml. 3, 24. Efez. 2, 8.

DRÜGI TÁL.

Od Vere vadlűványa.

Ka zdrzsáva v-szebi drügi tál kátekismusa etoga?

Zdrzsávo právo vero vu Bougi, Ocsi, Színi, i Dűhi szvétom.

Ka je práva vera?

Krátka summa czejloga sz. píšma, od zdávnye sz. materé czérkvi notrivzéta, i naime na trí tále, ali szí bojdi, ártikuluse razdeljena.

Od ka gucsi te prvi ártikulus?

Od sztvorjejnya

Kak je popisani té ártikulus?

Etak: Jasz verjem vu ednom Bougi, Ocsi, vszomogoucsem, sztvoriteli nébe i zemle.

Kakda razmis tou?

Verjem, ka je Boug sztvouro mené, ze-vszejmi sztvorjenimi sztvármi navküpe. On mi je dao tejlo i dűso, ocsi, vűha. i vsze kotrige; pamet, i vsze obcsűtejnye: ino me escse i zdaj zdrzsáva. Zvöntoga mi odetel i obűtel, jejsztvino i pítvino (hizso i dvor, zseno i deczo, nyíve, zshivíno), i vsza dobra dáva; ze-vszejmi potreboucsami na tejlo ino zsitka zdrzsávanye i sznájgo gledoucs mené vszákden obilno prigledáva; od vsze pogűbeli bráni, i od vszákoga hűdoga pripetjá csuva ino varje.

I, vsze tou csiní on z-menom li z-szvoje ocsinszke ino bozsanszke dobroute i szmilenoszti, brezi vsze zaszlűzenoszti i vrejdnoszti moje. Za stero vsze

szem jasz nyemi zahválnoszt i díko, csészt ino pokornoszt duzszen. Tou je sztanovito isztina. Djány. 14. 15, 17. 17, 24—28.

Od kaj gucsi te drügi ártikulus?

Od odküplejnya.

Kak je popíszani té ártikulus?

Etak Jasz verjem vu Jezus-Krisztusi, színi bozsem jedínorodjenom, Goszpodni nasem, kí sze je poprijao od Dühá szv., poroudo sze je z-devicze Márie. moko je sztrpo pod Ponezius Pilátusom. raspét je, mron je, pokopan je (doli je sztoupo na pekel); na trétji dén gori je sztano od mrtvi, zasztoupo je vu nebésza, tam szedí ra deszniczi Bouga, Ocsé vszamogoucsega, odnet príde szoudit zsive ino mrtve.

Kakda razmís tou?

Verjem, ka je Jezus-Krisztus (právi Boug, od Ocsé vekvekoma rodjen; i právi cslovek, z-devicze Márie porodjen) moj Goszpoud, ki je mené, pogüblenoga i szkvarjenoga csloveka odküpo. — od vszej grejhov, od szmrti, i vrajzse oblászti oszloubodo: . . . nej z-zlátom, ali szrebróm; nego z-szvojov sz. i drágov krvjov, i z-szvojov neduzsnov mokov ino szmrtjov; da bi jasz czelou nyegov lasztiven bio, i vu králesztvi nyegovom pod nyim zsivo, ino nyemi szlüzso vu vekvecsnoj praviczí, neduzsnoszt i blázsensztvi: — liki je i on z-mrtvi sztano, zshivé ino kralúje na veke. Tou je sztanovito isztina. 1 Petr. 1. 18, 19.

Od kaj gucsi te trétji ártikulus?

Od poszvecsenya.

Kak je popisani té ártikulus?

Etak: Jasz verjem i vu sz. Dúhi; sz. mater czérkev. krsztsanszko, obesinszko, vszej szvétczov obcsinsztvo, grejhov odpüszsanye; tejla goriszta-nejnye; i zsítek vekivecsen. Amen.

Kakda razmis tou?

Verjem, ka z-lasztivne pámeti, ali moucsi moje nemorem vervati vu Jezus-Krisztusi, Goszpodni mojem, niti nemorem k-nyemi prídti; nego Düh sz. me je po evangeliomi pouzvao, z-dárom szvojm preszvejto, vu právoj veri poszveto ino zdrzsao: liki i czejlo krsztsánsztvo na zemli pozávo, vküpeszprávla, preszvetsáva, poszvetsáva, i pri Jezus-Krisztusi vu právoj ednoj veri zdrzsáva.

Vu sterom krsztsansztvi on meni i oszejm vernim vszákdén obilno vsze grejhe odpüszsáva, i na dén szkrádnýi moné i vsze mrtve gorizbüdí, i meni ze-vszejmi vervajoucsiñi vu Krisztusi navküpe zsítek vekivecsen dá. Toi je sztanovito isztina.

Ka nam haszni vadlůvanye ete verenase?

Telko nam haszni, ka sze po nyem szpoznamo za pravicsne pred Bougom, za volo vrejdnoszti zvelicsatela, Jezus-Krisztusa.

Kakda zadobimo vero eto?

Po gedrnom pöszlůhsanyi sz rejcsi bozse, i po vrejlom zdůhávanyi k-Bougi za pomoucs Důha sz. — naime vu molítvi zvelicsitela Jezusa: liki i sz. Pavel velí: „Vera sz-poszlůhsanya szhája; poszlůhsanye pa po bozsoj rejcsi.“

TRÉTJI TÁL.

Od Molitve Gospodnove.

ali

Ocsanasa.

Ka zdrzsáva v-szebi trétji tál Kátekismusa etoga?

Molítev goszpodnovo, ali szí bojdi, ocsanas.

Ka je molitev goszpodnova?

Krátka summa molejnja, z-sterim vsza dü-sevna ino telovna dobro proszimo po Krisztusi sz-poníznov sztálnosztjov i sz-práve vere.

Kakda más tí molíti?

Tak, kak me je szam moj Goszpon Krisztus vszio, geto (Mát. 6, 9, Lük. 11, 2) etak velí: „Gda moliti scséte, etak ercsite:

Ocsa nas, kí szí vu nebészaj! — Szvéti sze imé tvoje. Prídi k-nam králevsztvo tvoje. Bojdi vola tvoja, kako vu nébi, tak i na zemli. . . Krü-ha nasega vszákdenésnyega daj nam ga dnesz. I odpüsztí nam dugé nase, kak i mí odpüszciamo duzsníkom nasim. I nevpelaj nász vu szküsávanye. Nego oszloubudi nász od hüdoga. — Ár je tvoje králevsztvo, zmozsnoszt i díka ne veke. Amen.“

Kelko tálov má molítev eta?

Trí glavne tále; kakti; predgovod; noprejdá-nye potreboucsnasi vu szedem prosnyaj; ino zaprtek. *Steri je te predgovor?*

Ete: „Ocsa nas, kí szí vu nebészaj!“

Ka znamenüje tou?

Boug nasz sztém k szebi vabiti, i opominati scsé, naj sztálno verjemo, ka je on nas právi ocsa, i mi szmo nyegovi právi szinouvje; da ga szídcso i sz-punov vüpaznosztjov proszimo, kak lübléni otroczi lübeznivoga ocsa szvojega.

Povej mi zdaj zse na kelko tálov sze razdeljávajo te naszledüvajoucse prosnye?

Na dvá tála; tak, da te prve trí-Bougi na csészt szlísijo; te poszlejdnye stiri sze pa potre-boucs szvetszkoga zsitka nasega prisztájajo.

Stera je ta prva prosnya?

Eta: „Szvéti sze imé tvoje.“

Ka znamenüje tou?

Imé bozse je, isztina, szamou obszebi szvéto; ali mí proszimo vu prosnyi etoj. ka sze ono na; i pri nasz ino i po nasz poszvetí.

Kakda sze má tou zgodíti?

Csi sze sz. rejcs bozsa csiszto ino dosztójno glászi med nami; i csi i mí. kak sze szinouv bozsi dosztája, pouleg nyé szvéto zshivémo. Na stero pomozi nász sz. nas Ocsa nebeszki!

Ali, ki nacsí vcsí ino zshivé, kak sz. rejcs bozsa zapovedáva; on oszkruni med nami imé bozse. Od stercga vari nász lübeznivi nas ocsa nebeszki!

Stera je ta drüga prosnya?

„Pridi k-nam králesztvo tvoje.“

Ka znamenüje tou?

Králesztvo bozse pride obszebi, brezi prosnye nase; ali mí proszimo vu prosnyi etoj; ka ono naj i k-nam pride.

Kakda sze má tou zgoditi?

Tak, csi nam ocsa nebeszki dá sz. dühaszvo-jega, da po nyega miloscsi sz. rejcsi nyegovoj verjemo, ino pobožno zsivémo vu zsitki vezdás-nyem i prisesztnom.

Stera je trétja prosnya?

„Bojdi vola tvoja, kako vu nébi, tak i na zemli.“

Ka znamenüje tou?

Dobra i milosztivna vola bozsa sze zgodi escse i brezi prosnye nase; ali mí proszimo vu prosnyi etoj, ka sze ona naj i ponasz zgodi.

Kakda sze má ona naime po nasz zgoditi?

Tak, csi Boug zasztávi ino potere vesz hüdi tanács i namenyávanye, stero nam iména bozsega szvetiti, i králesztvi nyegovomi k-nam príditi nedopüshti: — kakti je sütanye vrága, szvejta i tejla nasega Proutomi krepí i sztálno obdržsáva nász vu sz. rejcsi szvojoj i vu právoj veri notri do koncza zsitka nasega. Tou je milosztivna i dobra vola nyegova. —

Stera je ta strta prosnya?

„Krüba nasega vszákdenésnyega daj nam ga dnesz.“

Ka znamenüje tou?

Bou, isztino, dá krüh vszákdenésnyi, brezi prosnye nase, escse i hüdím lüdém; ali mi proszimo vu prosnyi etoj, ka on nam tou naj szpoznati, i vszákdenésnyi krüh nas z-zahválnim szrdczom vzéti dopüshti.

Ka sze razmi pod krühom vszákdenésnyim?

Vsze, ka k-tejla zsívísi ino potreboucsam szlísi; kakti: jejsztvina, pitvina, oblecsalo, obütel, hramba, dvor, nyive, zsivína, pejnezi, blágo, pobožno drzsina, pobožno hizstvo. pobožsna decza, pobožsna i verna oblászt vísna, dobro ládanye. dobro vrejmen, mér, zdrávje, jákoszt, postenyé, dobri prijátelje, verni szouszidje, i k-tém priszpodobna dugoványa.

Stera je ta péta prosnya?

„I odpüshti nam dugé nase, kak i mí odpüs csamo duzsnikom nasim.“

Ka znamenüje tou?

Proszimo vu prosnyi etoj, naj Ocsa nebeszki negléda grejhov nasi, i za nyí volo nezavrzse prosnye etakse. Ár szmo mi ze vszej eti, stera proszimo, ni ednoga nejvrejdni, niti szmo ga nejzaszlüzsili; nego nam on naj vsza táli z-miloscse podeli. Ár mí vszákden vnogo gresímo, i li kastigo szí priszlüzsimo. — Medtém toga i mi z-gotovim szrdczom odpüsztiti, i radi dobrocsiniti scsémo vszém, ki szo prouti nam pregrejsili.

Stera je ta sészta prosnya?

„I nevpelaj nász vu szküsávanye.“

Ka znamenüje tou?

Boug, isztina, neszüksáva nikoga na hüdö; ali mi proszimo vu prosnyi etoj, ka nasz naj Boug varje ino zdrsí, da nasz vrák, szvejt, i tejlo nase nevkaní, niti v-nevero, dvojnoszt, i drügo veliko szramoto, ino bláznoszt nezapela. I csi bi sze vsza tá borila prouti nam, naj naszlejdnye dönök obládamo, i korouno boja odrzsímo.

Stera je ta szédma prosnya?

„Nego oszloubodi nász od hüdöga;“

Ka znamenüje tou?

Proszimo vu prosnyi etoj, liki v-ednoj summi, ka nasz naj Ocsa nebeszki od vsze pogübeli düse ino tejla, blága i postenyá oszloubodi; i naszlejdnye, gda szkrádnya vöra nasa príde, naj dá nam blázseno vöpreminejnye, ino nasz z-etoga placsnoga doula vu nebésza k-szebi gorivzeme.

*Povej mi i zaprtek molívi goszpodnove? *)*

„Ár je tvoje králesztvo, zmosznoszt, i díka na veke. Amen.“

Ka za czíl májo recsí ete?

Po nyí *zbüditi* scsé zvelicsitel Jezus vu szrdezi ti molécsi naime troujo *gvüsnoszt* eto :

*) Vu Kátek. Luthera sze zaprtek ete nenahája: za gvüšno záto, geto je on molítev eto pouleg Mát. 6, 9 ali Lük. 7, 4. gorivzéó ino raszkládao. Medtémtoaga, geto zdásnya czérkev evangelicsanszka Ocsanas pouleg Lük. 11, 2. moli, zsnyega zaprtkom navküpe, steroga raszkládanye je zagvüšno nej mále znamenitoszti; tak ti rázumni, stímam, obszebi obcsütijo potrejbnoszt dvej nouvi pítany eti, po nasz zdaj obrvám notrivlozseni.

1. Ka Boug, kak ocsa vsze lübézni, zaisztino scsé poszlühnoti ponizno zdühávanye pobožsne deczé szvoje;

2 Ka on, kak düh najmodrejsi, vídi. potrejbcsine ti szvoji, i zná popolno, sz-kak tálom sze oni vu vrejmeni szvojem obeszeliti májo;

3. Ka je on, kakti jedíni Goszpoud vszega navküpe i zmoszen dopuniti vszáko pobožsno, moudro i hasznovito zselejnye verni szvoji.

Kesemi je pa rejcs eta: Amen?

Da bi sze potrdila gvüsnoszt eta: ka szo prosnye etakse vugodne Bougi, ino ka sze od nyega i poszlühnoti scséjo. Ár sze nam je tak moliti on szam zapovedao, i obecsao je, ka nasz i poszlühnoti scsé — „Amen,“ „Amen“ tak teliko vesiní, liki zaisztino, zaisztino, tomi sze je tak zgoditi.

STRTI TÁL.

Od szvétoga Krszta.

Ka zdrzsáva vszebi strti tál Kátekismusa etoga?

Sakramentom sz. krszta.

Ka je sz. krszt?

Sz. krszt je nej li prouszta, nego taksa voda, stera je po bozsoj zapouvedi zrendelüvana, i z-bozsov recsjouv vküpszklenyena.

Stera je tá rejcs i zapouved bozsa?

Szam Goszpon Krisztus (Mát. 28, 19.) etak velí: „Idte po vszem sürokom szvejti; vcsite vsze

národe, i krsztite je vu imé (na csészt) Bouga, Ocsé, Sziná, i Dühá sz.“

Ka za haszek nam dá sz. krszt?

Po nyem zadobijo odpüscsanye grejhov, oszlobodjejnye od szmrti. i vecsno zvelicsanye vszi, kí verjejo recsí ino oblübi bozsoj, pri sz. krszti vcsinyennoj.

Stera je taksa rejcs i oblüba bozsa?

„Szam Goszpon Krisztus (Mark 16, 16.) etak veli: „Kí bode vervao, ino sze okrszti, zvelicsa sze.“

Kakda more voda tak velika dugoványa csiníti?

Voda ji, toti necsiní; nego rejcs bozsa, stera je pri vodi i z-vodouv etov navküpe: ktomi i vera, stera sze polozsi vu rejcsi bozsoj, pri vodi etoj bodoucsoj. Ár brezi rejcsi bozse je li prouszta voda, i nej krszt; ali z-recsjov bozsov navküpe je ona krszt, tou je, z-miloscssov obiljávajoucsa voda zsitka, i kopel preporodjejnya po Dühí sz. liki sz. Pavel (Tit. 3, 5—7.) veli: „Boug nasz je zvelicsao po koupeli preporodjejnya i ponouvlenya vu Dühí sz., steroga je obilno vövlejaó na nász, po Jezus-Krisztusi, zvelicsiteli nasem; da bi, szpravicsani po milosci nyegovoj. órocsníczi pousztali, pouleg vüpanya, zsitka vekivecsnoga.“

Ka znamenüje etakse z-vodouv okrsztsávanye?

Tou znamenüje, ka te sztári Adám po vszakdenésnyem zsalüvanyi i pokouro csinejnyívu nasz zadávlani bidti, ino zevszejmi grejhi i hüdimi zselami navküpe távmérati má, tak da prouttomi ne-

sztanoma novi cslovek nasztanyüje i naprejpribája, ki vu dravicsnoszti ino csisztoucsi zshivé pred Bougom szvojim.

Gde je tou popisano?

Sz. Pavel (Riml. 6, 4.) etak píse: „Mí szmo po krszti sz-Krisztusom navküpe pokopani vu szmrt; da, liki je Krisztus z-mrtvi zbüdjeni po díki ocsé, tak i mi vu nouvoti zsitka hodimo.“

PÉTI TÁL.

Od moucsi oblaszti czérkevne

ali

Klücsa králesztva nebeszkoga.

Ka zdrzsáva v-szebi péti tál Káteklsmusa otoga?

Návuk od moucsi oblászti czérkevne, ali do tak imenüvanoga klücsa králesztva nebeszkoga.

Ka sze razmi pod klücsom etim?

Od goszpon Jezus Krisztusa vszejm právim dühovnim pasztérom dána taksa oblászt czérkevna, pouleg stere sze vszém pokouro-csinécsim odpüsztijo, tim okornim na zadrzsijo grejhi nyihovi.

Gde je tou popisano?

Vu evangeliomi sz. Jánosa na 20-tom táli: „Píhno je Jezus na vucseníke szvoje, erkoucsi: Vzemte Düha sz. — Kim odpüsztíte grejhe nyihove odpüsztijo sze nyim; kim je pa zadrzsíte, tim sze zadrzsíjo.“

Ka znamenújejo recsi ete?

Verjem, ka Goszpon Krisztusa pozváni szlugi zsnjegovoga bozsanszkoga povelejnya csiníjo z-nami; — naime, gda ocsiveszne okorne grejsnike z-szpráviscsa krsztsanszkoga vözapréjo. ino nyé, csi, pozsalüvavsi grejhe, zsiték pobougsajo, znouvics odvézsejo; stero je takse moucsi ino sztano-novitoszti i vu nebészaj, kak da bi sze obszebno po Goszpon Krisztusi szamom zgoudilo.

Ka naime csiníti má grejsík pokouro csinécsi, csi sze od grejhov szvoji odvézati csésé?

Z-potrím szrdczom vadlúvati ino szpovedati more grejhe szvoje.

Ka je tak szpouved?

Szrdcza potrtega taksa pobožnoszt, stera naime dvouje eto dugoványe zadrzsáva vu szebi:

1. Da cslovek grejhe szvoje vadlúje; i
- 2 Da odvézanye, tou je, odpüszcanye grejhov od szpovedníka szvojega rávno tak. liki od szamoga Bouga, vzeme, i nikse dvojnósztí nema, nego sztálno verje, ka szo grejhi nyegovi sz-tejm tálom odpüszczeni i pred Bougom vu nebészaj.

Jeli szmo pa dužni vsze grejhe szpovedati?

Tak je: pred Bougom sze za oszkrunyene zevszejmí grejhi szpoznati, i escse i one, steri zse vecs neobcsütimo, ponízno vadlúvati moremo; — ali nej po iméni ino vszákoga poszebi naprejracsunajoucsi, geto na telike grejhe niti kebzúvati moremo: vadlújmo je li poprejk, — liki i vu Ocsanasi csi-

nímo, — etak erkoucsi: Ocsa! odpüsztí nam grejhe nase!

Csi pa znameniti grejh obcsütimo vu szrdczi, steri tezsi düsnovejszt naso: taksega je dosztojno szpovedníki na znanye dati, ino szí od nyega návuk i troust prosziti.

Navküpo sze i z-etimi pobožsnimi pitanyami vucsiti, i obeszeljávati mámo, stera je te blázse-noga szpoumenka vucsitel. D. LUTHER MARTIN za oni volo szpravo, ki k-vecsérji goszpodnovoj príhájati scséjo:

Jeli verjes, ka szí lí grejsnik?

Verjem, sztanovito.

Kakda znas tí tou?

Z-deszéterebozse zapouvedi, stere szem nejzdrzsao.

Jeli i zsalüjes grejhe tvoje?

Zsalüjem, ka szem pregrejso-prouti Bougi mojemi.

Ka szí szí priszlüzso pred Bougom z-grejhi tvojemí?

Trdno kastigo, telovno szmrt, i vecsno szkvar-
fejnye.

Jeli sze vüpas dönokzve lícsati?

Vüpam sze, sztanovito.

Kakda ino po kom?

Po právoj pokouri, i po vrejdnoszti Jezus-Krisz-tusa, Goszpodna i szredbeníka mojega.

Sto je Krisztus?

Bozsi szin: — právi Boug i právi cslovek.

Kelko jo bougov?

Li szamo eden právi Boug — vu oszobi trouji Ocsa, Szin, ino Düh szvéti.

Za kak zroka volo sze vüpas vu Krisztusi?

Záto, ka je on mrou za méne, i za grejhov moji odpüszesanya volo sz krv. szvojo na drejvi krizsnom vöprelejao.

Jeli je i Ocsa ino Düh sz. mrou za tébe?

Nikak nej; ár Ocsa i Düh sz. je li szamo Boug; ali szin je právi Boug i právi eslovek navküpe. Li ete je mrou i sz. krv szvoje vöprelejao za méne. *Odked znas ti tou?*

Z-sz. evangelioma, i z-rejcsi sz. sakramentoma, stere szo pri sz. tejli i krvi nyegovoj, kakti pri zálogi vu sz. sakramentomi meni dánom.

Stere szo té recsí?

„Nas Goszpon Jezus-Krisztus vu noucsi onoj, vu“ i t. n. (vidi je vu séjsztom táli neprejdánel) *Jeli tak verjes, ka sze tí vu sz. sakramentomi právo tejlo ino práva krv nyegove dáva?*

Verjem, sztanovito.

Ka te nadígáva tou vervati?

Krisztusa lasztivne recsí, geto on szam veli: „Vzemte ino jejte; tou je moje tejlo: — pijte; tou je krv moja.“ 1 Kor. 11, 24, 25.

Ka mámo osiniti, gda sz. tejlo i krv nyegovo jemlémo?

Nazveszcsáratí moremo szmrt i krvi-prelejánje nyegovo; premislávavsi szí navküpe z-etoga opominanya nyegovoga: „Tou csinte, na szpoumenek moj.“

1 Kor. 11, 24—26.

Zaka szí mámo od szmrti nyegove premislávati, ino nyou nazveszcsávati?

Záto, da sztálno verjemo, ka sze je zmed vszejm sztvorjejnyem niscse nej najsao, kí bi za grejhenase

zadoszta vesiniti mogao; nego li szam Krisztus, právi Boug ino cslovik. Nadale, da sze grejhov nasi sztrsznoti i nyé za grozne drzsati vsímo. I naszlejdneye da vesz troust, vüpanye ino zvelicsanye düse nase li vu Krisztusi polozsimo.

Ali ka je nadígnolo nyega, da bi za grejhe tvoje mrou ino za tébe zadoszta vsíno?

Nyegova gorécsa lübézen k-Ocsi, ino velika miloscsa k-meni i k-vszém grejsnikom; liki tou szvedocsi i píszo (Ján. 17, Riml. 7, Gal. 1, Efez 5.) *Medtémtoza zaka prihájas tí k-sz. sakramentomi?*

Záto, da bi sze potrdo vu gvüsnosztí i veri etoj; ka je zvelicsitel moj, z-nezrecsene lübézni k-meni, mrou za grejhe moje; i da bi sze tak od nyega vsio lübiti Bouga i blízsnýega mojega.

Ka má nadígávati právoga krsztsenika na gouszto ino dosztojno vzsívanye sz. sakramentoma?

Z-sztíáni bozse nadígávati má nyega na tou zapouved i obecsanye zvelicsitela Jezusa.

Na szamoga szebé gledoucs ga pa odümlávati more lasztivna potrejbcsina nyegova, stera nyemi szrdcze tezsí, i za stere volo sze on po szpouvedi, povodjávanyi i obejtanyi vere nesztanoma zbüdjáva ino vábi na zvelicsitelno vzsívanye eto.

Ka je pa te csiniti csloveki, csiniti dühovne potrejbcsine ete, niti niksega právoga zselejnya k-vzsívanyi sz. sakramentoma neobcsüti pri szebi?

Csloveki taksemi sze z nikak tálom bougsi tanács dati nemore; nego:

1. Da szi vnádra szégne i szküszi, jeli i on má escse tejlo ino krv; i da mocsno verje, ka právi od toga píszo. (Riml. 7, Gal. 5.)

2. Da sze okouli-zglédne i na pamet vzeme, jeli je i on escse na szvejti etom; i da dobro premíszli, ka on, dokecs eti zshivé, brezi faling i potrehoucs dühovni bidti nikak nemore: líki i tou szvedocsi píszmó (Ján. 15, 16, 1. Ján. 3, 5.)

3. Da premíszli, ka za nyim süta i vrág, kí nyega zevszov jálnosztjov ino besznoucsov, dén i noucs, znoutra i zvüna zapelati setüje; kak i tou szpomina píszmó (Ján. 8, i 15, 1 Petr. 5. Efez. 6, 2 Tim. 3 *)

SÉS ZTI TÁL.

Od Vecsérje Krisztusove.

Ka zdrzsáva v-szebi sészti tál Kátekismusa etoga?

Szvetstztvo szlejdnye vecsérje Goszpodna nasega Jezus-Krisztusa.

Ka je vecsérja Krisztusova?

Goszpodne nasega Jezus-Krisztusa právo tejlo i práva krv, pod krühom ino vínóm, nam krsztсени-

*) Vu pitanyi etom, do eti mao tak za nicesesztno drzsánom, alí zagvüsno vszega kebzüvanya vrejdnom, sze ta nevtajeha i znamenita isztina vere raszkláda: ka esloveka rázumnoga, prouti szküsávanyi *tejla*, *szvejta*, ino *vrága*, nika tak nevarje i nekrepi, kak *gouszto* i *dojsztojno vszívanye sz. sakramentoma*, po sterom sze on vu nepresztanom verosztüvanyi dühovnom, vu veri, lübézni vüpanyi obdrzsáva ino flísea, i — — kak neszpametno zametáva i pod péte mecse najdragse dobro szvoje vszàki mrtelen, kí veliko priliko eto zveliesanya vnejmar zamüdjáva! —! *Vucsitel daj eta vu vszój plemenitoszti pred vucsenike tvojo!*

kom na jejsztvino ino pítvina od szamoga Krisztusa nasztávlana. 1. Kcr. 10, 16.

Gde je tou popíszano?

Etak píšsejo sz. Evangelistje — Máta, Marko, i Lükács; — ino sz. Pavel Apostol:

„Nas Goszpon Jezus-Krisztus, vu noucsi onoj, vu steroj je odáni, vzévsi krüh, blagoszlovo ino vlomo ga je, i dao ga je vucsenikom szvojom, erkoucsi: Vzemte ino jejte; tou je tejlo moje, stero sze za vász vlomiti má. To csiníte na szpomenek moj.“

„Priszpodobno i, gda bi odvecsérjao, vzévsi pehár, i hválo dávsi, podeli ga nyim erkoucsi: Pijte z-etoga vszi; té pehár je nouvi zubon vu krvi mojoj, stera za vász i za vnouge vöprelejé, na odpüscsanye grejhov. Tou csinte, kelkokrát pili bodete, na szpoumenek moj.“

Ka za haszek má jejsztvina ino pítvina etaksa?

Vu vecsérji goszpodnovoj sze nam odpüszcanye grejhov, ali szí bojdí, zsitek ino zvelicsanye dáva — pouleg rejcsi jezusovi: „Za vász sze vlomi . . . ino vöprelejé . . . na odpüszcanye grejhov.“ Ár, gde je odpüszcanye grejhov; tam je zsitek ino zvelicsanye.

Kakda more jejsztvina i pítvina tak velka dugoványa csiníti?

Jejsztvina i pítvina jí, toti, neusini; nego li tá szlicsajoucse recsi ete „Za vász sze vlomi i vöprelejé, na odpüszcanye grejhov.“ Recsi té szo najvékse znamenitoszti vu sakramentomi, i ki nyé z-verov prime; on zadobi, ka one glászijo ino obejcsajo, — tou je: grejhov odpüszcanye.

Vu kom tak sztojí dosztojno vzsivanye vecsérje goszpodnove?

Poszt, i poprejk, sznázsno priprávlanye telovno, je, isztina, vugoden réd zvönejsnyi; ali. prav vrejden i dosztojno priprávlén je li on, ki sze (pouleg znotrejsnye náklonoszti szvoje) szloniti szmej na recsi ete: „Za nász sze vlomi i vöprelejé, na odpüszczsanye grejhov.“ Ki pa pouleg rejcsi eti vüpanya nema, ali dvoji; té taksi nevrejden i nepriprávlén. Ár, geto zvelicsitei veli: „Za vász;“ tak on, sztanovito, i vervajoucse szrdeze zselej.

Povej mi zse, ka za haszek má Kátekismus ete?

Zsnyega sze glavni návuk krsztsansztva nákrátzi navcsimo; sz-tém tálom sz. pizmó popolnej razmimo; i tak sze vu veri, lübézni, ino vüpanyi tejn bole vrsimo, kiepimo, potrdjávamo. 2. Tim. 3., 15—17.

Jeli je tak potrejbno krsztseniki czejli návuk Kátekismusa etoga znati?

Potrejbno nyemi ga je, sztanovito; ár ki li ednoga dugovány, eti naprejdáni nezna, nerazmi i nezdrzsi; on, csije taki prisztar, je dönok nevrejden iména i veliki dobrout právoga krsztsansztva. Mát. 7, 21.

Dúzsnoszti szvoje sze vszáki vesi i zdrzsi;
Tak de vido réd i blagoszlov pri hizsi.

PRILOG.

Molitev pobožnih.

Za te mále i nezevcsene szprávleni

1. Molitev ütrásnye.

Za-ütro, gda gorisztánes, sztojécs etak ercsi:)*

Vu iméni Bogá, Ocsé, Sziná i Dühá sz. bojdi molejnye i ponizno zdühávanye mojel Amen.

Hválo ti dájem, moj drági Ocsa nebeszki! po Jezus Krisztusi, sz. színi tvojem, za nezgovoyno miloscsó tvojo, ka szí me nous eto preminoucsó od vszega kvára i pogübeli obarvao, i na dén ete zdravoga i veszéloga gorizbüdo. Proszim te ponizno, vari me i dnesz od vszej grejhov i od vszáke pogübeli; da tebi vsze moje csinejnye i czejli zsiték moj prijéten bode Ár jasz szam szebé, düso i tejlo moje, z-vszém navküpe, podzmozsnó obrambo tvojo porácsam: tvoj sz angel naj bode z-menom; da hüdi neprijátel nikse moucsi nad menom nevzeme. Amen. — Ocsa nas! i. t. n. — Jasz verjem i. t. n.

*) Pri molitvaj vszákdenésnyi i z-mirovnejsem dühom szkonesávani *sztatí*; pri dreszelnejsem zdühávanye szrdeza boleznoga i z-velikim bremenom obtezsenoga pa *klécsati*, je czelou dosztójno i vugono oponásanye krszcseníka — pouleg példa Jezusa, ki sze je vszáki drügi híp sztojécs, i li vu szmrtnom boji (Mát. 26, 39.) klecsécs, molo Ocsi szvojemi. Ali szedécs, idoucs, ali delajoucs molíti, je telko, liki vszo duzsnooszt, sznájgó, i poniznooszt pred Bougom vnejmar pod péte vrzsti.

2. Molítev vecserásnya.

Vecsér, gda na pocsínek idti scsés, sztojécs etak molí:

Vu iméni Bouga, Ocsé, Sziná, i Dühá sz. bojdi ponizno zdühávanye moje. Amen.

Hválo tebi dájem, moj lübléni Ocsa nebeszki! po Jezus-Krisztusi, Goszpodni mojem, ka szí me dén ete pá tak milosztivno obarvao i vu deli mojem blagoszlovo; Molim te ponizno, odpüsztí mi vsze grejke moje, z-sterimi szam tebé neszpametno zbantüvao. Vari me milosztivno i prísesztno noucs eto, vu steroj jasz szam szebé, z-vszém. ka nam, vu ocsinszko obrambo porácsam: tvoj sz. angel naj bode z-menom, da hüdi neprijátel níkse moucsi nevzeme nad menom. Amen. — Ocsa nas i. t. n. — Jasz verjem i. t. n.

3. Molitev pred jejsztvinov.

Pred jejsztvinov decza íno drzsína, z-vküpdjáními rokami okouli sztola posztánóti i z-vszov poniznosztjov etak molíti má:)*

Vszej sztvári ocsi na tébe glédajo, Goszpodnel! Ti nyim dás hráno vu potrejbnom vrejmeni: odprés obilne roké tvoje, i naszítis vszáko sztvár zshivoucsó z-dárom i blagoszlovom tvojim, Amen. — Ocsa nas! i. t. n.

*) Jezus je (Mát. 14, 19, 15, 36. Mark. 6, 41. Lük. 9, 16. Jän. 6 11.) pri vszákom vshivanyi dárov z-zahválím dühom pozdigno ocsi szvoje na nebésza. — O ví, ki sze pri jemányi dobrout bozsi zsnyí lübeznívoga dari-tela szpomenouti nedosztojno zamüdjávate; premiszlíte dobro, nezahválíni mrtelni, na koj vasz naszledüvanye vrejdná példa zvelicsítela zbüditi sesé!!!

D r ü g a.

Gospodne Bozse, Ocsa nas drági nebeszki! Blagoszlovi nasz vu düsi, i vu tejli; blagoszlovi i ete tvoje dáre, stere mo zdaj k-szebi jemáli — po Jezus-Krisztusi, Gospodni nasem. Amen. — Ocsa nas! i. t. n.

4. Molitev po jejsztvini.

I po jejsztvini je dosztojno deczi ino drzsini vküpdjánimi rokami pred sztolom posztánoti, i ze-vszo poniznosztjov etak zdühávati :

Dajte válo Gospodni; ár je dobrotiven, i na veke osztáne szmilenoszt nyegova On dáva hráno i veszélje vszákoj sztvári zsivocsoj; i nyemi szo prijétni vszi, ki, sze ga bojijo i na miloscsa nyegovo szlonijo. Amen. — Ocsa nas! i. t. n.

D r ü g a.

Hválo ti dajmo, Gospodne Bozse, Ocsa nas drági nebeszki! za vsze tvoje düsevne ino telovne dáre; naime pa záto. ka szí nasz i z-dobroutami tvojimi naszito. Proszimo te, bojdi nam i nadale szmileni hranitel nas, — po Jezus-Krisztusi, Gospodni nasem. Amen. — Ocsa nas! i. t. n.

Prigovor. Vu Kátek. Luthera na prilóg ete naszledüjoucsa, tak imenüvana „hizsna tábla“, ja eti, zse záto, ka sze vu nyej neprejdáne duzsnoszti sztánov rázloesni vu drügom táli návuka krsztsansztva tak doszta obilne raszkládajo, ali i za drügi prijétni zrokov volo; prave czelou vönihána.

